

2013-03-18 17:51 CET

FN: Historisk chans för internationellt vapenhandelsfördrag

Det är dags för världens ledare att ta uti med den dåligt reglerade globala vapenhandeln. Den ger bränsle åt allvarliga människorättsbrott som drabbar miljontals människor, säger Amnesty i samband med att FN-konferensen om vapenhandelsfördraget (ATT) inleds i New York.

Under förhandlingarna som pågår mellan 18-28 mars får staterna en chans att enas kring ett gemensamt regelverk för vapenhandeln. Det blir ett eldprov för stater att bevisa att de faktiskt bryr sig om mänskliga rättigheter och humanitär rätt.

- Syrien, Mali, Demokratiska republiken Kongo och Sri Lanka är bara några aktuella exempel på fruktansvärda konflikter där omvärlden fått bevittna oerhörda mänskliga förluster på grund av ansvarslös vapenhandel. Det får inte krävas ytterligare miljoner människors liv innan ledarna visar lite ryggrad och vidtar åtgärder för att anta globala normer som kontrollerar den internationella vapenhandeln. Detta är en historisk möjlighet att rädda liv och stoppa vapnen som eldar på grymheterna, säger Salil Shetty, generalsekreterare för Amnesty International.

Efter två decennier av ansträngningar från människorättsorganisationer, där Amnesty International varit en av de ledande, var förhoppningen att FN:s medlemmar skulle kunna komma överens om ett vapenhandelsfördrag i juli förra året. Men i sista stund motsatte sig en handfull stater med USA i spetsen och lyckades förhala det.

De vapenembargon som redan finns inom FN införs enbart efter

dokumenterade illdåd. Bristen på ett gemensamt system för att reglera vapenhandeln gör att det sällan lyckas att stoppa tillförseln av vapen och ammunition.

Staterna måste själva ansvara för sin egen vapenhandel och därför måste fördraget innehålla en gyllene regel: att medlemsstaterna inför varje ny affär utreder risken för att vapnen används till att begå eller bidra till allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter. Om det finns en sådan risk ska affären inte genomföras.

Det finns ingen regering eller politiker som offentligt erkänner att det är acceptabelt att hjälpa dem som begår brott och människorättskränkningar - oavsett om det sker i freds- eller krigstid. Sedan förhandlingarna började har dock ingen text presenterats som skulle förbjuda att vapen hamnar i handen på dessa förövare, säger Brian Wood, chef för arbetet med vapenkontroll och mänskliga rättigheter på Amnesty.

I en rapport som släpptes i förra veckan pekade Amnesty ut de fem ständiga medlemmarna av FN:s säkerhetsråd - Kina, Frankrike, Storbritannien, USA och Ryssland - som de viktigaste parterna i ett internationellt vapenhandelsfördrag. De ansvarar för att upprätthålla internationell fred och säkerhet, men under 2010 stod de för till cirka 60 % av hela världens handel med konventionella vapen. Deras ekonomiska intressen växer i takt med vapenhandeln som väntas omsätta 100 miljarder dollar inom de närmaste fem åren.

Denna girighet får långvariga konsekvenser, särskilt för kvinnor. Ett vapenhandelsfördrag med ett tydligt förbud mot affärer som kan leda till att vapen används till könsrelaterat och sexuellt våld, skulle kunna få ett slut på det våld som kvinnor i exempelvis Demokratiska republiken Kongo möter dagligen.

Amnesty har representanter från alla världsregioner närvarande vid förhandlingarna i FN för att sätta press på ledarna att anta ett avtal med robusta regler som:

- Strängt reglerar alla sorters konventionella vapen och ammunition samt utrustning som används vid militära och polisiära operationer;
- Kontrollerar alla aspekter av den internationella vapenhandeln såsom gåvor, försäljning, transporter och finansiering;
- Inrättar mekanismer för att förhindra att vapen i slutänden hamnar hos

obehöriga, genom årlig offentlig rapportering och att olaglig handel med vapen kriminaliseras.

[Läs mer på Amnestys specialsajt om ATT](#)

Amnesty International är en oberoende internationell organisation som arbetar för att mänskliga rättigheter ska gälla alla, nu och i framtiden. Genom att avslöja kränkningar och skapa uppmärksamhet och opinion sätter vi press på regeringar och makthavare runt om i världen.

Läs mer om vårt globala arbete på www.amnesty.org, där hittar du också alla de nyheter, blyxtaktioner och rapporter vi publicerar.